

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátvás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetések intézendők.

A ki szelet vet, vihart arat.

Az események rohamosan érlelik gyümölcsöket. Valamint az ősz megérleli, mit a nyár megtermett: közigazgatási életünkben is érik a gyümölcs, megérleli az ősz, mit a nyár megnevelt. Pedig a közmondás szerint, ha megérleli a gyümölcs, magától leesik.

Ilyen leesésre érett gyümölcs Mátéffy Kálmán főszolgabíró, Sohlya Gyula, Holló Adolf és Kovács Elemér községi jegyzők. Nem hivatalnokai ezek a közönségnek, hanem egy hatalmi bandának a tagjai, mely a változott viszonyok dacára még mindig azt hiszi, hogy kénye-kedve szerint taposhatja el a polgárok jogait.

Csak e héten történt, hogy ülést tartott a központi választmány, bírálatot tartandó az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazítása ellen beadott reklamációk felett.

Tudvalevő dolog, hogy ez a lelkiismeretes központi választmány úgy szokta évenként összeállítani a választók névjegyzékét, hogy egy esetleges választás esetén, ezen névjegyzék nélkül fogva minden nehézség nélkül lehessen csinálni a kormányparti többséget. Fölveszik tehát választóknak a kotró hajók alkalmazottjait, kik a szomszéd határban dolgoznak, habár soha életükben nem laktak Csongrádon, annál kevésbé voltak adófizetői a községnek. Valamint a vigéczeket, kik itt éven át kereskedelmi s egyéb ügyekben megfordultak.

Igy történt ez a folyó évi kiigazítás alkalmával is a mi aztán az ellenzék részéről sokszoros felszólamlásra szolgáltatott okot. Ennek ellensúlyozására a hatalmi banda is készített az ellenzéki választók ellen reklamációkat, melyek azonban a felszólamlási idő rövidségénél fogva nem voltak felszerelve adatokkal.

De ez más években nem volt baj, mert mire a kuriához került a reklamáció, fel lehetett szerelni a szükséges okmányokkal.

Az idén másként történt minden. Holló jegyző ugyanis azon indoklással kívánta elutasítani az ellenzéki reklamációkat, hogy azok nincsenek felszerelve. Ellenben a pákulicz reklamációkat egytől egyig elfogadásra ajánlotta, mert azok csodálatos képen fel voltak szerelve.

Ludrovai Tóth István községi főbíró, mint választmányi elnök, kezdet érdeklődni ezen felszerelés iránt s látni

kívánta az ennek igazolására szolgáló aktákat. Miből meggyőződött, hogy mindannyinak Halló Adolf akiállítója. Ez az ur tehát nem azért ül a város nyakán, hogy a község ügyeit szolgálja: hanem azért, hogy egy hatalmi banda érdekében konfiskálni segítsen a független polgárok jogait.

Ebből aztán heves összeütközés származott. Ludrovai Tóth István szemére lobbantotta Hollónak, hogy ha felszerelte hivatalból a pákulicz reklamációkat miért nem szerelte fel egyuttal az ellenzéki reklamációkat is? Mert őneki — ugymond — ez nem kötelessége. A főbíró pedig türethetlenség állapotnak jelentette ki, hogy egy községi hivatalnok, ily álnok módon, polgártársai jogainak megrövidítésére használja fel, egy pártérdekében, hivatalos idejét. De sietett a jegyzőt Mátéffy Kálmán főszolgabíró atyai szárnyai alá fogadni és a főbíró sértő szavakkal illette.

A főbíró azonban neki is szemébe megmondta az igazat. Őn itt — ugymond — nem főszolgabíró. Itt csak egyszerű választmányi tag, s megkövetelem, hogy személyem és állásom iránt tisztelettel legyen.

Nagyobb összetűzésnek csak az a körülmény vette elejét, hogy a főbíró szemtanúknak hívta be a tanácsbelieket, hogy lássák, mit művelnek vele a hiénák.

A hatalom em berei tehát még hiszik, hogy álnok fondorlatokkal, hamissággal, jogtiprással és szuronyokkal győzedelmeskedni fognak a szabad polgárok lelkiismeretén. Azt hiszik, hogy a régi közigazgatási rendszer hivatalos stikljeivel továbbra is hatalomban tarthatják magukat.

Pedig nagyon csalódnak számítássaikban.

Egyes embereket le lehet győzni, egész pártot is szét lehet szórni, de magát a népet hatalmi eszközökkel legyőzni nem lehet.

A tavalyi szomorú tapasztalatokból már okulhattak volna ezen urak, mikor a Hegyi Antal ellen foganatosított erőszakosságokkal maguk ellen lázították a népet, hogy nem volt sem elég ravaszságuk, sem elég szuronyuk ennek a népnek legyőzésére. Híjába volt az ördög konyhájának minden mesterkedése, híjába a királyi tanácsos főszakács minden tudománya: engedni kellett a nép jogos és törvényes követelésének.

Ma Ludrovai Tóth István főbíró áll

őrt közigazgatásunk élén, a nép jogai mellett s mint ilyen, látjuk, nagyon utjában áll a hatalmi klikknek. Keresik tehát az alkalmat, hogy eltegyék lábálól s mihamarabb fölüggyesszék állásától.

Am ragadtassátok magatokat, ti hatalmi bérenczek, újabb erőszakosságokra, próbáljatok szerencsét újabb szuronytámadással: de tudjátok meg előre, hogy Ludrovai Tóth Istvánt fedezni fogja a képviselő testület többsége és oldala mellé áll Csongrád egész népe és ha szelet vettek, vihar lesz belőle, mely el nem csendesedik míg egy lábíg el nem sepri a nép istentelen ellenségeit.

Elűzhetitek, ha birjátok, Ludrovai Tóth Istvánt a birói székéből: de legyetek rá készen, hogy becstelen tetteitekért titeket meg a nép fog elűzni Csongrád városából: mert Ludrovai Tóth István a nép embere, a nép ültette őt a birói székbe s ha áldozatul esik, a nép mellett való kitartásának lesz áldozata. Azért a mint volt ereje a népnek arra, hogy őt a birói székbe ültesse: arra is lesz, hogy őt ájra, meg újra visszaültesse.

— Hajsza a főbíró ellen. Mátéffy Kálmán főszolgabíró fegyelmi eljárást indított Ludrovai Tóth István községi főbíró ellen, a miért aug. 28-án, gyűlés végeztével rendre utasította „a szabadelvű párt oszlopos tagját“ Herke Ferenczet, a rajta elkövetett szentelen insultus miatt. Várhatjuk tehát, hogy nem a szentelenség elkövetője: hanem a ki az ellen a közgyűlés méltóságát megvédte, fog bajba kerülni. Mi jót várjunk ugyanis olyan főszolgabírótól, kit hivatalos ténykedéseiben, nem az igazság kiderítése, hanem a személyes torzsalkodás, elfogultság és pártoskodás vezet? Ez a híres főszolgabíró ugyanis a ki olmos bottal szerzett érdemet a csongrádi főszolgabírói állásra, már eddig is gyakorlatba vette, hogy csak huszárja által idézti maga elé Csongrád város főbíráját, s ki úgy bánik egy népes város fejével, miként művelt ember bánni még cselédjével sem szokott, s kinek tettelegességéről a kiszemelt áldozat még hivatalos minőségében sem biztos. Ébren legyetek tehát csongrádi népek, feszült figyelemmel kísérjétek a megindult hajsza fokozatait: mert rövid időn szükség lesz arra, hogy ennek hatalmaskodásában tüntetett rendszernek utolsó foszlányait erő kezekkel széttepijétek.

— Armentesítési ügyeink. Ez a kérdés jó régen lekerült a napirendről, pedig valamikor nagyon sokat foglalkoztak vele a

csongrádi érdekeltség és alig is van köz-kérdés, mely mélyebben belevágna gazdáink zsebébe, mint épen az ártézi ügyek lebonyolítása. Dr. Szarka Mihály önzése és szaknyelvtana hiánya okozta, hogy zsák utczába jutott ez a kérdés és újra ott állunk, hogy ha élet-halálharcot nem kezdünk ismét a Pallavicini uradalom ellen, minden eddigi vívmányainkat elvesztjük. A Pallavicini és felgyői uradalmak ugyanis sérelmesnek találják érdekeikre nézve, hogy az érdekeltség a közgyűléseken becsoldak szerint gyakorolja a szavazati jogot, mint a hogy a törvény rendeli mert ők így kisebbségben vannak. Miniszteri rendeletet eszközöltek tehát ki, melynélfogva a szabályrendelet oda lenne módosítandó, hogy ezentul a szavazati jog gyakorlására a hozzájárulási arány legyen az irányadó, mert ez esetben az uradalmak a csongrádi érdekeltség ellenében a döntő szót magukhoz ragadhatják. A másik veszély pedig a leszámolásnál fenyeget. Az ármentesítő társulat ugyanis 209 ezer forintot kínál a csongrádi érdekeltségnek a törzsbefektetések megváltására de ennek fejében követeli a 17 ezer 900 frtnyi likvidációsösszeg teljes átengedését és a gátak által elfoglalt 250 hold földet. Tudnunk kell azonban, hogy a védgátak csak 150 holdnyi területet foglalnak el a kubi gödrökkel együtt, tehát százhold olyan területet kellene az érdekeltségnek átengednie a társaság tulajdonába, melyet előbb neki kellene valahonét kisajátítania. A 209 ezer frt váltási díjnak felerészét pedig különben is a csongrádi érdekeltség viselné a hozzájárulási aránynál fogva és így ezen ajánlat elfogadása esetén az érdekeltség ugyancsak alaposan be lenne csapva. A fenyegető veszélyre a csütörtöki közgyűlésen Szvoboda Ferencz képviselő hívta fel a figyelmet, minélfogva a közgyűlés utasította a főbíró, hogy sürgősen értekezletre hívja össze az ártézi érdekeltséget, hogy az a maga jogos érdekeit minden irányban megvédehesse.

Községi közgyűlésről.

A rendes tárgyakat megelőzőleg Hegyi Antal képviselő ur azt az interpellációt terjesztette elő, hogy a mennyiben privátim jutott annak tudomására, hogy a lefolyt héten a bíró ur elnöklése alatt központi választmányi ülés tartatott s ez alkalommal a főszolgabíró ur, ki annak szintén tagja lévén, ott megjelent s a bíró ur személye iránt érzett ellenszenvével fogva, annyira ragadtatta magát, hogy a legdurvább megtámadásban részesíté, kérde tehát magától a bíró urtól, mielőtt az elkövetett sértés megtorlása iránt a kellő intézkedések megtételenek s aziránt előterjesztéssel elne, hogy sziveskednék a tényálladékok előadni, hogy mennyiben felel meg a valóságnak, az egész város közönségét lázas izgatottságban tartó botrányos eset?

Ludrovai Tóth István bíró ur a hozzá intézett kérdésre előadja, hogy a kiszivárgott hír, teljesen megfelel a valóságnak, ugyanannyira, hogy csak is erélyes fellépésének köszönhető, hogy nagyobb skandalum nem játszott közbe.

A tényállást a bíró a következőkben ismértette: Folyó hó 5-én központi választmányi ülés tartatott, mely alkalommal tárgyalás alá vétettek azon beadott felelbeszések, melyeknek alapján kifogás tétetett azon választók ellen, kik az 1900-ik évre össze-

gillított országgyűlési névjegyzékben jogtalanul s a törvény világos rendelkezése ellenére felvétettek; viszont kérelmezve lett s kellőleg igazoltatott, hogy egyeseket minden alap nélkül, csupán azért, mert azok szavazataira egy bekövetkezendő választás esetén nem számíthattak, választói jogosultságuktól egyszerűen megfosztattak.

Azon választókat illetőleg, kiket a névjegyzékből töröltetni kértünk, Holló Adolf jegyző ur a törvény által előirt kötelekkel iparkodott felszerelni, hogy alaki hibák végett ellenük kifogás ne tétessék, míg ellenben azon választókat illetőleg, kiknek a névjegyzékben leendő felvételük kérelmezett, iparkodott minél hiányosabban előterjeszteni, úgy hogy a központi választmány az erre vonatkozó felelbeszéseket a hiányos felszerelések miatt figyelmen kívül akarta hagyni, vagyis kérelmüket egyszerűen visszautasítani, habár jogosultságukat kétségbe vonni nem voltak képesek.

A bíró ur látván ezen egyoldalú, nagyon is szemebetűnő intézkedést, azon kérdést intézte Holló Adolf jegyzőhöz, hogy a mennyiben nem állott köteletségében sem az egyik, sem a másik választók kérelmét a szükséges kötelekkel felszerelni, miért érezte magát hivatva ilyen egyoldalú eljárásra? de ha már fáradságot vett magának erre, úgy nézete szerint az összes kérelmeket egyformán kellett volna felszerelni, mert tudomása szerint a jegyző ur, nem az állam által elfogadott kortes bérencz, hanem a városnak érdemin felül busásan javadalmazott közhivatalnok s így a város közönségének érdekét van hivatva lelkiismeretesen szolgálni.

Ezen kijelentésére a bíró urnak, a főszolgabíró ur, ki a központi választmányának szintén tagja, Leszi minőségéből annyira kivetkőzött, hogy tüstént Mátéffyvá nőtte ki magát s amit esetleg Leszi nem tehet, megteszi Mátéffy, mert a kettő között az a különbség, hogy az előbbi egy nagyon közönséges értéknélküli, számot nem tevő polgár, míg a másik egy elbizakodott s elrugaszkodott hatalmasnak látszó főszolgabíró akarna lenni, ki nem tud azzal a körülménnyel leszámolni, hogy ő nem mindenütt főszolgabíró és annak a központi választmányának nem ő, hanem a bíró az elnöke, ki iránt kellő tisztelettel tartozik viseltetni; arra volt képes magát ragadtatni, hogy az elnököt jogos s igazságos felszólalásért a legdurvább sértegetéssel illette. A bíró ur élvén elnöki jogával, tudomására adta, hogy itt nem a főszolgabírói hivatalban van, hol korlátlanul gorombáskodhatik a felekkel minden megtorlás nélkül, viselje magát rendesen, mert máskülönbén kénytelen lesz a tárgyalási teremből reudörökkel kivezettetni, (bizony nagyon rászolgált, hogy megérdemelt sorsában részesítette volna Szerk) ezen szokatlan kijelentés annyira extázisba hozta, hogy a bíró urnak azt felelte, hogy az ur szemtelen, ezért a szaváért azonban reméljük, sőt hisszük, kellően meg fog lakolni.

Az előadottak alapján Hegyi Antal képviselő ur kérte a közgyűlést, hogy ezen ügy a rendes tárgysorozatba felvétessék, hogy a közgyűlés a további intézkedésekről megfelelően gondoskodhassék. A közgyűlés a tett indítványt egyhangulag elfogadta s azt a rendes tárgysorozatba felvétetni rendelte.

Ennek megtörténte után Hegyi Antal képviselő ur indítványozta, hogy a közgyűlés irjon fel Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő urnak s tárja fel az itteni tarthatatlan állapopotokat, hogy a tanácskozás a főszol-

gabíró által már oda fajult, hogy lehetlenné teszi a hivatalos működést is, ennél fogva kegyeskednék a belügyminiszter ur ő Nagyméltósága által oda hatni, hogy bennünket ezen zabolálatlan főszolgabírótól megszabadítana, annyival is inkább, mert nagymérvű idegbaja annyira előre haladt stádiumba jutott, mit a bíró ur is kifejezésre juttatott, hogy ma-holnap közveszélyessé válik magára a hivatalra is.

A mennyiben pedig Holló Adolf községi jegyző, egyszersmind a központi választmányának tagja, közreműködése folytán, a jogos választókat szándékosan iparkodott szavazati joguktól megfosztani, ezen eljárását illetőleg a közgyűlés olyképen torolja meg, hogy a fent nevezett jegyző irányában rosszalását fejezze ki, nemkülönbén a közgyűléseken mindaddig előadó nem lehet, míg a közgyűlés előtt hibáját jóvá nem teszi.

Mindkét indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A polgári leányiskola felállítására vonatkozó azon közgyűlési határozat, mely szerint az akkori intézőség a város anyagi viszonyaira nézve, tekintettel nem volt s az állammal kötött szerződés sem kötelez bennünket annak felállítására, Hegyi Antal képviselő ur indítványára a napirendről levétetni határozatott s a hozott határozat, mely a városra káros és elviselhetlen, annyival is inkább hatályon kívül helyezendő, mert az sem lett igazolva, hogy annak szüksége fenforog.

A fogyasztási adónemek után kirovandó községi pótdóra vonatkozó közgyűlési határozat Hegyi Antal képviselő ur indítványa folytán a bor kivételével, mielőbb életbe léptetendő, mit a jelen közgyűlés elfogadott.

Itt meg kell említenünk, hogy a közgyűlésnek ide vonatkozó határozata eddig azért nem lett foganatosítva, mivel az előadó jegyző urak szükségesnek vélték azt tanulmány tárgyává tenni oly helyeken, a hol az már bevezetve van. A közgyűlés ezt annak idejében el is fogadta, egyben pedig utasította Sohlya Gyula jegyző urat, hogy mielőbb utazon el s szerezzon magának meggyőződést ezen adónemek mikénti kirovására, de az ide vonatkozó határozatnak máig sem tett eleget s így a közgyűlés kénytelen volt a fenti határozat kimondására.

Horváth Mátyás képviselő ur indítványa folytán, a képviselő testület elhatározta, hogy minden egyes felelbeszések, melyek a közgyűlési határozatok felfüggesztését czélozzák, kellő indokolás mellett terjesztendők fel a felsőbb hatósághoz elbírálás végett.

A Tisza-Körös-Zugi ármentesítő társulatnál össze nem iratkozott kisbirtokosok képviselőjéül csak is a bíró, vagy annak akadályoztatása esetén helyettese bizatik meg.

A fogyasztási adó kibérlése végett a bíró ur s Kovács János ügyész ur bizattak meg

A hajóhidnál tapasztalt szabálytalan kezelésére nézve a kiküldött bizottság előterjeszti, hogy valóban előfordultak olyan esetek, mi által beigazolást nyert az, hogy a hajóhid pénztára kisebb-nagyobb anyagi kárt szenvedett, ennél fogva a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy Tari Mihály volt pénzkezelő állásától e hó 15-én végleg felmentendő.

Végül Szvoboda Ferencz képviselő ur azt az indítványt tette, hogy a mennyiben f. hó végével a Csongrád-sővényházi ármentesítő társulat által közgyűlés fog tartatni, mely alkalommal tárgyalás alá fog vétetni a választmányának már előzőleg meghozott azon

határozata, mely szerint az egyes szavazatok nem mint azt a törvény határozza bér-lők arányában, vagyis minden 100 beeshold föld után bárki egy szavazattal bír, hanem utólagos kombinációk folytán a nagyobb érdekelt birtokosság érdekének megfelelőleg a fizetés hozzájárulás arányában akarják ezt megállapítani, ami a csongrádi érdekelt birtokosságra kiszámíthatatlan veszélyt idézne elő érdekeinek megvédésénél, mert azon esetben a többséget nem ő képviselné, hanem a nagy birtokosok, kik nem a csongrádiak érdekével törődnek, hanem a saját érdekeikkel.

Megjegyzi még Szvoboda Ferencz képviselő ur, hogy az államtól eddig élvezett 17900 frt adóvisszatérítési összeg is a mely kizárólag a csongrádi ártéri birtokosság részére lett folyósítva, ezuttal a társulat pénztárában van folyósítva s a fenti összeg az összes érdekelt ártéri birtokosok között oszlik meg, tehát ezt sem lehet túrni s a szükséges lépéseket ez iránt mielőbb meg kell tenni, mivel az sem az igazságnak, sem a jogosságnak meg nem felel.

Viszont tekintetbe kell venni, hogy az egész város tulajdonát képezte összes védgátaink a társulat tulajdonába mentek át a nélkül, hogy azokért beennünket eddigelő egy krajczárral is kártalanítottak volna, önkénytelenül akarnak megállapítani hasból egy fix összeget, annak végkielégítése fejében s nem számolnak azzal a körülménnyel, különösen azon 6 választmányi tag, kik a csongrádiak érdekét volnának hivatva képviselni, ha ugyan tudnák, hogy a felajánlott összeg felet ugyancsak a csongrádi ártéri birtokosoknak kellenék megfizetni.

Felhívjuk az érdekelt birtokosokat ez uton, hogy vasárnap dél után négy óra után a 48-as kör helyiségében nagy szabású értekezlet fog tartatni, sziveskedjenek azon mennél számosabban megjelenni, hogy a sürgős teendőket idő előtt megtehessek.

Hallatlan merénylet.

Csongrád vármegyében a Vadnai korszak alatt csakugyan ma-holnap még az is meg fog történni, hogy egyoldalú bementés folytán, a nélkül, hogy az illetőt jogos önvédelmére kihallgatnák nem csak felfüggesztik, mint azt a jelen esetben megtették Ludrovai Tóth István bíró ural; de a mennyiben a jog, törvény s igazság olybá vált, mint a pusztában elhangzott szó, még fel is akasztatnak bennünket.

Herke Ferencz, Fekete Lajos, Holló Adolf és Kaszanyiczki Dénes lettek a főszolgabíró által a tényálladéokra kihallgatva s elmondhatjuk, soha nagyobb hazugság jegyzőkönyvbe még nem vétetett, mint a mit ezen urak állításaihoz fűztek.

Leszi Mátéffy ur háborítlanul viseli a hivatalát, daczára annak, hogy ott az alantós tisztviselőkkel még pofozkodik is, de olyan embernek, ki a közönség érdekét képviseli s semmiféle hatalmi erőszakok előtt meghajolni nem akar, annak pusztulni kell.

Itt az idő, meg kell ragadni az alkalmat, le kell rázni magunkról ezt a nyugót, hogy egy fékevesztett szolgabíró pasáskodjon felettünk, meg kell szabadulni a kiskorúságtól, vissza kell állítani a rendezett tanácsot, mi által az

összes bünszövetkezettől meg fogunk szabadulni.

Mindenki meggyőződhet, hogy minden tisztességes, becsületes embernek veszni kell, a ki sikra mer szállni a közönség jogos érdeke mellett.

Majd vissza térünk ezen ügyre a jövő számunkban, ezuttal nem terjedhetünk eléggé ki mindenre, mert ezt a hirt lapunk zártakor vettük.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk** mai számában * -al jelzett ujdonságok, térszűke miatt, mult számunkból maradtak ki.

— **Ritka vendég.** Kedves és érdemes vendége volt mult vasárnap a helybeli plobániának ft. Tóth Mike, tudós Jezustársasági atya személyében, ki különben a kalocsai főgymnásiumnak kiprobált, régi okleveles tanára s mint ilyen számos becses művel gazdagította a tudományos magyar irodalmat. Nevezett főtisztelendő atya ugyanis, mint a Jézus Szent Szive hírnöke és Mária-kert hitbuzgalmi folyóiratok szerkesztője, a magyar szent korona területén a Jézus Szent Szive kultuszára vonatkozó adatok összegyűjtésével foglalkozik és tudomására jutván, hogy a csongrádi tanyák közt is van egy Jézus Szt. szive tiszteletére emelt kápolna, kőosvárról jövet, utjába ejtette Csongrádot és vasárnap délután megtekintette és lapja számára lefényképezte a homoki kápolnát. Ismét hétfőn reggel Ujvidéken keresztül Orsovára utazott a nagy érdemű tanár.

— **Belső tűz.** A véletlen szerencsének volt köszönhető, hogy aze mult héten a csak nem rég épült Forgó-fele ház a tűz martalékául nem esett. Ugyanis e hó 5-én a kora reggeli órákban, az épület egyik főző helyén tüzet gyújtottak a reggeli készítéshez. Csakhamar erős füstfellegek keringtek az épület felett s a tűzör nyomban meg adta a vesz-jelt a mire a házbekék is figyelmesek lettek s felfutottak a padlásra, hol a fűtő anyag már nagyban égett; szerencsére mielőtt a zsindeley tető meggyuladt volna, sikerült az égő anyagokat eltávolítani s így a gyorsan kivonult tűzoltóságnak már csak az oszlop kivetele maradt, melyen át a tűz a padlásra hatolt.

* **Halálozás.** Községünk ipartestületének egy régi, tipikus alakja dőlt ki e héten az élők közül Dudás Ferencz személyében. Elmondhatni róla, hogy józansága, becsületesége és igaz keresztény érzülete által polgártársainak osztatlan tiszteletét és becsülését bírta, mi temetése alkalmával élénk kifejezésre jutott. Rövid háromheti betegség után hetven éves korában, véget vetett munkás életének. A boldogultban Dudás Ferencz népiskolai tanító édes atyját gyászolja. R. i. p.

* **A csongrádi járásbírósig figyelmébe.** Több oldalról vett panaszok folytán, indítatva érezzük magunkat, a helybeli járásbírósig becses figyelmét azon körülményre felhívni, hogy a felekkel szemben kiméltesebb bánásmódot tanúsítson, mert az már még sem járja, hogy a polgári ügyek tárgyalása alkalmával az érdekelt felek olybá tekintessenek, mint valami megrögzött bűnösök, kikkel csakis az erélyes bánásmód vezethet eredményre. A mult héten megjelent szerkesztőségünkönél egy fiatal uri ember s elpanaszolta, hogy neki egy polgári ügyben meg kellett jelelni a járásbírósignál. Ó a kitűzött időre pontosan meg is jelent, de hiába várt a déli harangozásig a folyóson, az ő neve nem lett szólítva. Midőn látta, hogy a megjelent felek mind elszéledtek s ő maga egyedül maradt, az egyes hivatalokból pedig a hivatalnokok ebédre készültek, vette azt a bátorságot és bekopogtatott az aljárásbíró ur szobájába, ki ezuttal, miután a járásbíró ur szabadságon van a polgári ügyek vezetője is, illedelmes megszólítás után értésére adja, hogy ő ma tárgyalásra lett idézve, de mindeddig nem szólították, tekintettel arra, hogy idegen kegyeskednék az aljárásbíró ur kihallgatni,

nehogy ismételtelen legyen kénytelen ide fáradni és fölösleges költségeket előidézni. Az aljárásbíró ur, a helyett, hogy a fenforgó ügyben a kellő felvilágosítást, vagy utba igazítást kötelességszerűleg teljesítene volna, a legdurvábban támadta le és azon meg nem engedett kifejezéssel elt, hogy „azonnal fakarodjak ki a hivatalból”. Már engedelmet kérünk nem a közönség van a hivatalért, de a hivatal van szervezve a közönség érdekében s minden polgár joggal megkövetelheti az illető bírótól, feltéve, ha nem mint bűnös áll előtte, hogy tisztességes elbánásban részesítse. Városunk főbírája pedig a héten részesült ama nem várt szerencsében, hogy minden ok nélkül az aljárásbíró ur rendre utasította. Ismerve az illető járásbíró ur személyiségét, felette csodálkozunk eljárása felett, melyet ugylátszik a hivatalban meghonosítani szándékozik.

— **Gazdabálak** tartatnak e hó 10-én a Magyar Király szállodában és a Davai-féle kávéházban. Ugyancsak e napon a Pannónia szállodában a városi legények fognak táncvigalmat tartani.

— **A kormány a szegedi kiállításon.** A minisztereink e hó 8-án érkezett Szegedre Darányi, Hegedűs, Plósz miniszterek, Vörösmarthy és Szell Ignác államtitkárok, Beniczky Ferencz főispán és Beniczky Lajos alispán és számos országos képviselő kíséretében. A gyönyörűen díszített pályaudvaron nagy közönség várta a kormány tagjait, Kállay Albert főispán élén. Jelen voltak a katonai és városi hatóságok fejei, Fábrián László aradmegyei, Lukács György békésmegyei, Molnár Viktor temesmegyei, Rónay Jenő torontálmegyei, Schmausz Eadre bács-bodrogmegyei, Thoroczky Viktor báró hódmezővásárhelyi és Vadnay Andor csongrádmegyei főispánok, Nikolics Fedor báró, Teleki József gróf és Vásárhelyi Béla főrendiházi tagok, Tallián Béla, a képviselőház alelnöke. Ott voltak továbbá Pestmegye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Békés, Csongrád, Csánád, Bács-Bodrog, Temes és Krassó-Szörény vármegyék, továbbá Temesvár, Hódmezővásárhely, Szabadka, Zombor, Baja és Ujvidék városok küldöttei.

— **Országos vásár Szentesen.** Az őszi országos vásár, a mely a legnépesebb és legnagyobb forgalmu szokott lenni, szeptember 16—18 napjain fog megtartatni.

* **Tiszába fult kecske.** A szárazság folytán most a györfös szigetbe jár a csürhe. Péntek este is itt volt, a mikor a kanász kutyája hirtelen megriasztott egy Tisza szélén legelesző kecskét. A szegény állat ijedtében a hullámokba ugrott, de el is tűnt azonnal, mert a víz ereje az ott álló fený szálak alá sodorta. A pásztor ugyan nyomban segítségére sietett, de a szegény pára csak nem került elő.

— **A rendőrség figyelmébe.** A nagy ártézi kut környékén egy a főútezőn, mint a vasut utcában elregeeti a lakosság a vízfolyását és kácsa és liba usztatással rondítják a felfogott vizet. Miután azonban ezáltal egészségtelen pocseták keletkeznek, melylyel a közegészség és köztisztaság követelményeivel merőben ellenkeznek; a fűrhetetlen állapot megszüntetésére felhívjuk a rendőrség figyelmét. Általában rossz szokása népünknek, hogy mindenféle házi állatit az utcán szereti tartani, pedig az közegészségi és köztisztasági szempontból nem volna megengedhető. Talán ezen rossz szokás megszüntetésére is tehetne valamit a rendőrség.

— **Tanfelügyelő Csongrádon.** Amint értesére jutott a tanfelügyelő urnak, hogy az iskolákra vonatkozó szerződéseket a város felmondotta legott sietett minden lehető elkövetni, hogy annak útját állja. Tegnap már személyesen ide zárandokolt s mindenről informáltatta magát s úgy látszik nyugodtan távozott, mert mindazt a mit önkénytelen elrendelt, persze azon biztos tudatban hogy a háta megett ott állnak azok a hatalmi faktorok, kik az ő böles intézkedését okvetlen fedezik, teljes meg elégedésére teljesítve lett. Azonban majd annak idején számon kérjük mi is tőle, hogy kinek a megbízása és engedelme folytán teljesítette

az építkezéseket? Mert mi úgy tudjuk, hogy a város kontójára nincs feljósztatva még a miniszter sem építkezéseket fogantatani, a várost semmiféle szerződés nem kötelezi az állammal szemben polgári leány iskola építésére, vagy átalakításra, ha tehát építik majd ki is fizetik az illetők, de a város soha.

— **Czirkusz.** Nagy Antal jól szervezett társulatával több nap óta kellemes szórakozást nyújt közönségünknek, különösen nagy a közönség érdeklődése a díjbírók iránt, mely azonban ez ideig minden eredmény nélkül folyt. A társulat a mai napon két előadást fog tartani.

— **Iskolai értesítés.** A csongrádi államilag segélyezett községi iparos tanonciskolában az 1899—900. iskolai év. f. évi szeptember hó 1-én kezdetik meg a tanulók beírásával, mely szept. 15-ig tart. A beírások a m. kir. állami polgári fiúiskola igazgatói hivatalában, naponként d. u. 2 órától 4-ig eszközöltek. A tanév megnyitása, valamint a tanítás megkezdése szept. 17-én lesz. Felhivatnak tehát mindazon iparos mesterek, szülők vagy gyámok, kiknek iparos tanonczaik vannak, hogy azokat a jelzett időben, pontosan és mulasztatlanul beírassák; mert szept. 15-ig be nem írott tanulók mesterei, szülői, vagy gyámjai, ezen mulasztásukért, a fennálló 17319—1898. sz. miniszteri rendelet értelmében, bírságolás végett, a járási Főszolgabíroságnál fognak bejelentetni. Csongrád, 1899. aug. 31. — Az igazgatóság.

Foulard-selyem 65 krtól,

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. egujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svjcba kétszeres ievélbélyeg ragasztandó. —

Nyilatkozat.

A Csongrádi Lap szept. 3-iki számának nyil-terében közzétett nyilatkozatra kötelességünk az ügy teljes tisztázása és annak minden frázisának megvilágítása céljából a következőkben felelni.

Tény, hogy Szarka Mikály megbizottai Baghi Zsigmond és Gallowitz Mihály a tárgyalás folyamán mindjárt kezdetben kifogásolták felünk, L. Tóth József ur ama eljárását, hogy ügyének elintézését törvényes elbírálás alá is bocsátotta azzal, hogy a kir. járásbíróshoz orvosi láttelellettel felszerelt panasz adatott be. — Tény azonban az is, hogy L. Tóth József ur alulírt megbizottai a kifogásnak alaposágát annál is inkább magukévá tették, mert mielőtt ennek megtételét Szarka Mikály megbizottai részéről hallották volna. — már maguk is hasonló nézetnek adtak kifejezést felük. L. Tóth József ur előtt akkor, a midőn a tárgyalás még kezdetét sem vette. — Tény még az is, hogy éppen ebből a felfogásból kiindulól a tárgyalás menetén felmerült annak a szükségessége, hogy a beadott panasznak szó szerinti szövegét L. Tóth József ur megbizottai is ismerni akarták s éppen ezért azzal az indítvánnyal éltek, hogy a beadott panasz szövegének megtekintéséig a tárgyalások függesztesen ek fel, hogy azután teljesen részrehajlatlanul mehessenek be az ügy további érdemleges megvitatásába.

Szarka Mihály megbizottai azonban egyoldalulag eljárva minden további tárgyalást beszüntettek s felőknek lovgias ügyét bírósági utra terelni óhajtották.

Mi, mint L. Tóth József ur megbizottai ezután betekintettünk a beadott panasz szövegébe, a honnan azt a meggyőződést szereztük, hogy annak szövegét értelmi tartalmát magyarázni, kétértelműen felfogni lehet, de semmi esetre úgy értelmezni nem lehet, hogy abból feltétlenül Szarka Mihály megbizottainak álláspontja legyen csak elfogadható. — Mert azt hisszük, hogy még ezzel: „L. Tóth József panaszáról felvett jegyzőkönyvet van szerencsénk további eljárása végett (alatt tisztelettel áttenni, — de még ezzel sem) a mint a felvett jegyzőkönyv bekezdése szól (megjelent L. Tóth József közlégi

jegyző panaszára« stb. nincs kimondva az, hogy ez a panasz felvétel önként, L. Tóth József saját elhatározásából történt, hanem hogy itt meg van engedve annak a feltevés is, hogy az a panasz felvétel esetleg mások felhívásának engedve történt meg. — A kérdést ilyen értelemben felfogva adtuk ki nyilatkozatunkat. — Erre látták azután jónak Szarka Mihály megbizottai kiadni e hó 3 án ismert nyilatkozatukat annak hozzáadásával, hogy a legutóbbi esettől eltekintve felünknek, L. Tóth József urnak még más elintézetlen becsületbeli ügyei is vannak. Hát mi erre nézve felünket kikérdeztük s ő a leghatározottabban állítja, hogy neki ilyenekről tudomása nincs — talán egy esetet kivéve, a hol kihívóként szerepelt s a kihívást nem tudja mi okból el nem fogadta s a hol éppen Bagi Zsigmond segédként szerepelt, de több ily elintézetlen ügyről tudomása nincs] s az ilyen állítást a leghatározottabban visszautasítja s rágalomnak nyilvánítja. — Mi nekünk pedig, mint ügye volt képviselőinek az a megjegyzésünk — mert a tárgyalás egész tartama alatt elintézetlen ügyről vagy ügyekről szó sem volt — hogy egy lovgias ügynek elintézése után ott elő nem fordult dolgokról irni legalább is a jó izléssel ellenkezik.

Horváth Mátyás.
Dr. Pain Antal.

Egy

**jó házból való fiú fi-
zetés mellett**

**TANONCZUL
azonnal felvétetik.**

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

SPECZIALISTA SÉRVKÖTŐKBEN

A Keleti-féle cs. és kir. szab sérvkötő orvosi szaktekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és eltávolítja czélszerű szerkezeténél fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gummi sérvkötő idomítható peltotával, szarvas bőrvédővel és biztonsági övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom.

Kitüntetve Brüsszelben aranyéremmel és díszokmányokkal.

ÁRAK : egyoldalu 6 forint.
kétoldalu 12 forint.

Gyáramban készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopádiai fűzők, háskötők, görccsérharisnyák és mindenféle gummiáruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és discrétan eszközöl:

KELETI J.

cs. és kir. orvos sebészeti mű- és kötszergyáros.

BUDAPESTEN. (Alapított 1878.)

IV ker. Koronaherczeg-utca 17. szám.

sebészeti műszergyár gázmotorerővel:

IV. ker. Rostély-utca 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Nem megfelelő kötszerek készsége becsértetnek.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Ezen hirdetés tulajdonosának vételnél 10% engedélyeztetik.

Iskolai tankönyvek

az **ELEMI** és **POLGÁRI** iskolák számára.

Rajzeszközök s egyéb iskolai kellékek nagy választékban kaphatók

SZILBER JÁNOS

könyvkereskedésében.